

Başvuru Numarası : 2025/659
Toplantı Tarihi/Sayısı : 27.05.2025/60
Karar Numarası : 2025/307
Başvuran : R.Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın; bulunduğu ceza infaz kurumunda, psikolojik baskı, fiziksel şiddet ve ayrımcılığa maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;
- a. Bulunduğu ceza infaz kurumunda, psikolojik baskı, fiziksel şiddet ve ayrımcılığa maruz kaldığını,
 - b. Bu uygulamalarla ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunduğunu ancak sonuç alamadığını iddia etmiştir.
3. Muhatap Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;
- a. Başvuranın Malatya E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 7/10/2022 tarihinde disiplin nedeniyle Kuruma nakil olarak geldiği,
 - b. Kuruma geldiği tarihten itibaren başvuran hakkında 3 disiplin soruşturmasının yürütüldüğü,
 - c. Başvuranın Kurumu yıpratarak ve baskı altına alarak isteklerini gerçekleştirmek istediği, almış olduğu disiplin cezalarını örtbas etmek için somut olmayan iddialarla başvurular yaptığı, iddiaların gerçeği yansıtmadığı,
 - d. Kurumda çalışan personelin mevzuat hükümleri çerçevesinde hakaret ettikleri, herhangi bir ihmalkarlığın veya kasti bir davranışın bulunmadığı belirtilmiştir.
4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevleri” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun

görevleri arasında sayılmıştır.

6. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği belirtilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur: a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) e) Belli bir konuyu içerip içermediği, (...) yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini belirtmek gerekir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45).

12. İşkence ve kötü muamele iddiaları konusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), *makul şüphe bulunmaması* ya da *bütün makul kuşkunun ötesinde* şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak AİHM, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

13. AİHM, kötü muamele iddialarına ilişkin mahpusların delil toplamada yaşadıkları nesnel zorlukların farkında olduğunu ifade etmekle birlikte şikâyet edilen olguların ayrıntılı ve tutarlı şekilde açıklamasının sunulmasını beklemektedir (AİHM, *Ananyev ve Diğerleri/Rusya*, B. No: 42525/07, 10/4/2012, para. 122; AİHM, *Muršić/Hırvatistan*, B. No: 7334/13, 20/10/2016, para. 127). Benzer şekilde, AYM başvuranın ihlal

iddialarını kanıtlayamadığı, şikâyetlerin karmaşık veya zorlama iddialardan oluştuğu başvuruları açıkça dayanaktan yoksun bulmaktadır (AYM, *Hikmet Balabanoglu*, B. No: 2012/1334, 17/9/2013, para. 24; AYM, Cengiz Yetkin, B. No: 2019/39068, 14/6/2023, para. 45).

14. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. AYM, ispat yükümlülüğü başvurana ait olmasına rağmen başvuran tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir (AYM, *Muhittin Kaya*, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, para. 32).

15. Başvuran tarafından, bulunduğu ceza infaz kurumunda, psikolojik baskı, fiziksel şiddet ve ayrımcılığa maruz kaldığı ileri sürülmüş ise de; söz konusu iddiaların genel ve soyut nitelikteki şikayetlerden ibaret olduğu, başvuru dilekçesinde muhatap Kurumun hangi eylem veya işlemleri nedeniyle kötü muameleye maruz kalındığının açıklanmadığı anlaşılmış olup; belli bir konuyu içerecek şekilde somutlaştırılmayan iddiaların kötü muamele yasağı kapsamında incelemeye konu edilmesi mümkün olmadığından, belli bir konuyu içermediği ve açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilen mezkûr iddiaların kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

27/5/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye